

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ไม้หายาก

หมู่ที่ ๔ ตำบลคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

การจัดการ

จัดตั้งกลุ่มตามนโยบายของนายอำเภอพิรพล ในปี พ.ศ.๒๕๕๑ เพื่อขยายพันธุ์และอนุรักษ์พันธุ์จันทน์ผา และต้นปลง ไม่ให้สูญพันธุ์ และสร้างรายได้ให้กลุ่มอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ชุมชน

- สมาชิกจากหมู่ ๔ และตำบลไทยอุดม จำนวน ๑๒๐ คน

การรวมกลุ่ม

การรวมกลุ่มมีสมาชิกจากหมู่ ๔ และตำบลไทยอุดม จำนวน ๑๒๐ คน มีการเก็บค่าสมัครคนละ ๒๐ บาท เก็บเงินสัจจะคนละ ๑๒๐ บาทต่อปี ในช่วง ๓ ปีแรก มีกองทุนหมุนเวียนจากภาษี จากการจำหน่ายพันธุ์ไม้หายากของสมาชิก ร้อยละ ๗ จึงมีกองทุนหมุนเวียนจัดสวัสดิการเงินกู้ และปันผลให้สมาชิก และเพื่อให้การจำหน่ายโดยมีใบรับรองแหล่งที่มา เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยใช้กลุ่มวิสาหกิจเป็นเครื่องยืนยัน เพราะหากครอบครองเกิน ๒ กิโลกรัม ถือว่าผิดกฎหมายอาจถูกจับได้ คนซื้อจึงต้องมีใบรับรองซึ่งเดิมขยายพันธุ์โดยใช้กิ่ง ในปัจจุบันสมาชิกมีการขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

จันทน์ผาจัดเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง หรือเป็นไม้ต้นขนาดเล็ก ไม่ผลัดใบ มีความสูงของต้นประมาณ ๑.๕-๔ เมตร โตเต็มที่อาจมีความสูงถึง ๑๗ เมตร เรือนยอดเป็นรูปทรงไข่ มีเรือนยอดได้ถึง ๑๐๐ ยอด เมื่อต้นโตขึ้นจะแผ่กว้าง ลำต้นตรงตั้งตรง ใบแหลมเรียวยาว เปลือกต้นเป็นสีน้ำตาลอมเทา ไม่มีกิ่งก้าน ใบจะออกจากลำต้น ส่วนต่างๆของต้น มีสรรพคุณใช้เป็นสมุนไพรได้ ส่วนแก่นไม้ด้านในเป็นสีแดงเมื่อมีอายุมากขึ้น เรียกว่า “จันทน์แดง” แก่นต้นจะค่อยๆ โทมและตายลง พรรณไม้ชนิดนี้มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศไทย ขยายพันธุ์ด้วยวิธีเพาะกล้าจากเมล็ดหรือการแยกกอ ชอบดินทรายหรือหินที่มีการระบายน้ำดี ความชื้นปานกลาง และชอบแสงแดดรำไรตอนกลางวัน ซึ่งคลองหาดมีพื้นที่ป่าภูเขาหินปูนสูงๆ และมีแสงแดดจัด จึงเหมาะกับการเกิดต้นจันทน์ผา ผู้นำในพื้นที่จึงส่งเสริมให้ชาวลองหาดจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์จันทน์ผาขึ้น

ปัจจุบันจันทน์ผาสามารถปลูกได้ตามบ้านทั่วไป จึงมีแนวโน้มว่าจันทน์ผาจะไม่สูญพันธุ์ ส่งผลให้กลุ่มสมาชิกมีจำนวนลดลงตามอัตราการจำหน่าย และปัจจัยจากช่องว่างทางกฎหมายที่ยังไม่เข้มงวดนัก การขนย้ายหรือจำหน่ายจึงทำได้ง่าย แต่ชาวลองหาดก็ยังอนุรักษ์พันธุ์ไม้หายากให้คงอยู่คลองหาดสืบไป

สถานที่ตั้ง

ศาลาประชาคมหมู่ ๔ บ้านเขาเลื่อม ตำบลคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

ปัจจุบันจันผาสามารถปลูกได้ตามบ้านโดยทั่วไป จึง
มีแนวโน้มว่าจันผาจะไม่สูญพันธุ์ ส่งผลให้กลุ่มสมาชิกมี
จำนวนลดลงตามอัตราการจำหน่าย และปัจจัยจาก
ช่องว่างทางกฎหมายที่ยังไม่เข้มงวดนัก การขนย้ายหรือ
จำหน่ายจึงทำได้ง่าย แต่ชาวคลองหาดก็ยังอนุรักษ์พันธุ์
ไม้หายากให้คงอยู่คู่คลองหาดสืบไป

แหล่งเรียนรู้ จันผา

สถานที่ตั้ง ศาลาประชาคมหมู่ 4 บ้านเขาเลื่อม

แหล่งเรียนรู้จันผา

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ไม้หายาก หมู่ที่ ๔ จัดตั้งตามนโยบายของนายอำเภอพิบูล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อขยายพันธุ์และอนุรักษ์พันธุ์จันผา และต้นปลง ไม้ให้สุญพันธุ์ และสร้างรายได้ให้กลุ่มสมาชิกอย่างถูกต้องตามกฎหมาย การรวมกลุ่มมีสมาชิกจากหมู่ ๔ และตำบลไทยอุดม จำนวน ๑๒๐ คน มีการเก็บเงินค่าสมัครคนละ ๒๐ บาท เก็บเงินสัจจะคนละ ๑๒๐ บาทต่อปี ในช่วง ๓ ปีแรก มีกองทุนหมุนเวียนจากภาษีจากการจำหน่ายพันธุ์ไม้หายากของสมาชิก ร้อยละ ๗ จึงมีกองทุนหมุนเวียนจัดสวัสดิการเงินกู้ และปันผลให้สมาชิกได้ และเพื่อให้การจำหน่ายโดยมีใบรับรองแหล่งที่มา เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยใช้กลุ่มวิสาหกิจเป็นครองยืนยัน เพราะหากครอบครองเกิน ๒ กิโลกรัม ถือว่าผิดกฎหมายอาจถูกจับได้คนซื้อจึงต้องมีใบรับรอง ซึ่งเดิมขยายพันธุ์โดยใช้กิ่ง ในปัจจุบันสมาชิกมีการขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ด

จันผาจัดเป็นไม้พุ่มขนาดกลาง หรือเป็นไม้ต้นขนาดเล็ก ไม้ผลัดใบ มีความสูงของต้นประมาณ ๑.๕-๔ เมตร โตเต็มที่อาจมีความสูงถึง ๑๗ เมตร เรือนยอดเป็นรูปทรงไข่ มีเรือนยอดได้ถึง ๑๐๐ ยอด เมื่อต้นโตขึ้นจะแผ่กว้าง ลำต้นกลมตั้งตรง ใบแหลมเรียวยาว เปลือกต้นเป็นสีน้ำตาลอมเทา ไม่มีกิ่งก้าน ใบจะออกตามลำต้น ส่วนต่างๆของต้น มีสรรพคุณใช้เป็นสมุนไพรได้ ส่วนแก่นไม้ด้านในเป็นสีแดงเมื่อมีอายุมากขึ้นแก่ เรียกว่า “จันทน์แดง” แล้วต้นก็จะค่อย ๆ โทรมและตายลง พรรณไม้ชนิดนี้มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศไทย ขยายพันธุ์ด้วยวิธีเพาะกล้าจากเมล็ดหรือการแยกกอ ชอบดินปนทรายหรือหินที่มีการระบายน้ำดี ความชื้นปานกลาง และชอบแสงแดดรำไรตลอดวัน ซึ่งคลองหาดมีพื้นที่ป่าภูเขาหินปูนสูง ๆ และมีแสงแดดจัดจึงเหมาะกับการเกิดต้นจันผา ผู้นำในพื้นที่จึงส่งเสริมให้ชาวคลองหาดจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์จันผาขึ้น

